

Ad. 41

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA 2019 ROK**

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
(Dz.U. z 2019r. poz. 1111 ze zm.)

Art. 179.1 W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt/burmistrz składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Kozienice dnia 28.02.2020r.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2019r. poz. 1111 ze zm.) kładzie główny nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku czyli w rodzinie. Zakłada ona w szczególności:

1. Wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub powrotu do niej dziecka,
2. dalszy rozwój placówek wsparcia dziennego, gdzie współpracujący z rodzicami specjaliści pomagają dziecku,
3. wprowadzenie i wzmacnianie działań asystentów rodziny, których zadaniem jest systematyczna, bezpośrednia praca z rodziną przeżywającą trudności w prawidłowym funkcjonowaniu.

Z zadań określonych w ustawie najważniejszymi do realizacji przez gminę są:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
4. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
5. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
6. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
7. współfinansowanie przez Gminę Kozienice pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, odpowiednio:
  - a) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
  - b) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy,
  - c) 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy.

Wspieranie rodziny w rozumieniu ustawy polega na:

1. analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
2. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;

3. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
4. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
5. pomocy w integracji rodziny;
6. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
7. dążeniu do reintegracji rodziny.

Powyższe zadania realizowane były w oparciu o Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kozienice na lata 2017 – 2019, przyjętego Uchwałą Nr XXII/199/2016 Rady Miejskiej w Kozienicach w dniu 19 października 2016 roku, którego głównym celem jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kozienicach w roku 2019 zapewnił rodzinom, przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, wsparcie poprzez objęcie ich opieką przez asystenta rodziny. Praca asystentów opierała się na realizacji działań zaplanowanych w w/w programie.

Do zadań asystenta rodziny należy:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;

- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny Kierownikowi Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomoc Społecznej w Koziennicach ;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

W roku sprawozdawczym w Ośrodku zadania z zakresu wspierania rodziny wykonywało dwóch asystentów rodziny zatrudnionych na umowę o pracę w systemie zadaniowym. Taka forma zatrudnienia pozwoliła na dostosowanie godzin pracy asystenta do indywidualnych potrzeb rodziny objętej wsparciem. Zatrudnienie asystentów było współfinansowane ze środków budżetu państwa , pozyskanych w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2019 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. Celem programu było wspomaganie gmin w budowaniu systemu wspierania rodzin, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez dofinansowanie zatrudnienia asystentów rodziny. Na realizację tego programu pozyskano środki w wysokości 30 991,00 zł

Koszt programu ogółem wyniósł: 69 951,87 zł w tym

Dotacja celowa z budżetu – 30 991,00 zł.

Wkład własny gminy – 38 960,87 zł.

Wsparciem objętych zostało 35 rodzin, w których było 78 dzieci.

W rodzinach objętych wsparciem, zaobserwować można było przynajmniej jedną, a często kilka z niżej wymienionych dysfunkcji:

- niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodziców bądź opiekunów;
- choroba i niepełnosprawność występujące w rodzinie;
- uzależnienia i współuzależnienia w rodzinie;
- bezrobocie w rodzinie;
- niska świadomość rodziny o roli podmiotów udzielających pomocy i wsparcia;
- przemoc w rodzinie.

Zgodnie z art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, zobowiązana jest do ponoszenia wydatków związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej.

W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej współfinansował pobyt 23 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na kwotę 75 288 zł oraz 6 dzieci umieszczonych w Placówce socjalizacyjnej PANDA w Kozienicach i Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Wyszkanie na łączną kwotę 95 432 zł.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła dla gminy kolejne zadanie, które generuje koszty do poniesienia – jest to tworzenie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego. Z obserwacji i doświadczeń asystentów rodziny wynika, że poza sprzężonymi problemami występującymi w rodzinach dużym problemem jest brak zagospodarowania wolnego czasu dzieci oraz brak pomocy ze strony rodziców w nauce. Istnieje więc potrzeba utworzenia placówek wsparcia dziennego które mogą być prowadzone w formie:

1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, które zapewniają dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

2) specjalistycznej, która organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne i realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

3) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W 2019 roku na zajęcia świetlicowe uczęszczało 40 dzieci. Prowadzone były również grupy wsparcia zarówno dla dzieci jak i osób będących ofiarami przemocy w środowisku rodzinnym.

Asystenci rodziny uczestniczyli w spotkaniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej. W 2019 roku odbyło się 3 spotkania, których celem była pomoc w planowaniu i realizacji działań asystentów, skoordynowanie działań pracowników socjalnych, asystentów i koordynatorów pieczy zastępczej i ciągłe doskonalenie ich współpracy. W spotkaniach uczestniczyli również specjaliści z innych instytucji. Asystenci rodzin uczestniczyli także w pracach grup roboczych i posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego. Na bieżąco monitorowali sytuację dzieci w rodzinach objętych wsparciem i po zakończeniu pracy z rodziną. Częste wizyty w środowisku, kontakt z pedagogiem w szkole, kuratorem społecznym, przedstawicielem policji pozwalało na podjęcie odpowiednich działań zaradczych. Systematyczna praca asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym i innymi specjalistami realizującymi zadania na rzecz rodziny pozwoliła na przywrócenie praw rodzicielskich 3 osobom a 2 osobom został zdjęty nadzór kuratora.

W roku 2019 z inicjatywy asystentów rodziny funkcjonowała grupa wsparcia „Moja motywacja do zmiany” dla rodzin mających problemy w zakresie opieki i wychowania małoletnich dzieci. Odbyło się 8 spotkań, w których uczestniczyło 11 osób. Do udziału zapraszano również przedstawicieli innych instytucji, w tym: przedstawicieli KPP, kuratorów zawodowych, pracowników socjalnych.

W 2020 roku będą kontynuowane działania wspierające rodziny w poprawie ich funkcjonowania w środowisku i prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Podjęto działania w kierunku utworzenia placówki wsparcia dziennego o charakterze opiekuńczym dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo. Środki na funkcjonowanie placówki zostały ujęte w budżecie na 2020 rok. Uchwałą z dnia 30 grudnia 2019r. Nr XVI/181/2019 Rada Miejska w Kozienicach przyjęła 3-letni program wspierania rodziny na lata 2020-2022. Zawarto w nim działania zaplanowane do realizacji w latach jego obowiązywania. Głównym założeniem programu jest budowanie zintegrowanego systemu środowiskowego wsparcia rodzinom z dziećmi przeżywających trudności w prawidłowym funkcjonowaniu i wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz promowanie prawidłowego modelu rodziny. Założenie będzie realizowane poprzez diagnozę środowisk

zagrożonych trudnymi sytuacjami życiowymi wpływającymi na wychowanie i opiekę nad dzieckiem, wzmocnienie w rodzinach z dziećmi funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji w rodzinie poprzez podejmowanie działań interdyscyplinarnych, podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się organizacją pomocy dziecku i rodzinie, czy zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego poprzez dostarczenie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.

Ponadto w 2020 roku będą kontynuowane działania mające na celu poprawę sytuacji rodziny, w tym między innymi :

- Kontynuacja zatrudnienia asystentów rodziny oraz zwiększenie zatrudnienia, w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy i wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo –wychowawczych;
- Prowadzenie stałego monitoringu sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem po zakończeniu pracy z asystentem rodziny;
- Kontynuacja pracy w grupach wsparcia i grupach samopomocy dla dzieci i rodziców objętych wsparciem asystenta rodziny;
- Realizacja zadań wynikających z Ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2019 poz. 473 ze zm.) tj. zapewnienie dostępu do informacji i poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodziny.

Z up. MUR MISTRZA
mgr inż. *Justyna Stępień*
Zastępcza Burmistrza ds. Społecznych